

государств; 2) в соответствии с Варшавской системой, продолжающей действовать при перевозках между странами, которые участвуют в соглашениях, составляющих эту систему.

The article analyzes the historical development of the international legal bases of air transportation. The system of international agreements in the sphere of air transport is determined to consist of two subsystems: public and private law. It is noted that today in the world there are two different legal regimes for international air transportation: 1) in accordance with the Montreal Convention of 1999 which includes the overwhelming majority of the leading states; 2) in accordance with the Warsaw system, which continues to operate in the transportation between countries that participate in agreements that make up this system.

Стаття надійшла до редколегії 11.09.2017

УДК 061.1ЄС:327(560):341.485(479.25)"1915"

*Ахмедова Е., Маріупольський
державний університет*

ВИЗНАННЯ ТУРЕЧЧИНОЮ «ГЕНОЦИДУ» ВІРМЕН 1915 РОКУ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА ВИМОГА ВСТУПУ КРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Стаття аналізує та досліджує суть конфлікту між Туреччиною та Вірменією в питанні визнання геноциду вірмен 1915-1923 років, минуле та теперішні вірмено-турецьких відносин акцентуючи увагу на досягненнях та перешкодах на шляху остаточного врегулювання конфлікту, а також вплив невирішеного конфлікту на відносини Туреччини з Європейським Союзом.

Небажання Туреччини офіційно визнати геноцид вірмен завжди розглядалось одною із значущих перешкод на шляху вступу Туреччини до Європейського Союзу (далі: ЄС). Розчарування в самій ідеології турецького націоналізму (кемалізму. – авт.) як в державній національній доктрині, спад впливу турецької армії на турецьке суспільство та зростання впливу правлячої Партії Справедливості та Розвитку, призвело до нарощення сили правих націоналістів та політичних ісламістів, що категорично виступають проти визнання геноциду вірмен. Суспільна думка Туреччини розглядає по-

дії 1915 року як переміщення вірменського населення з території Османської імперії в рамках заходів виключно в цілях безпеки країни, та категорично відхиляє будь-які заяви вірменської сторони щодо спланованого геноциду вірменського народу. Коли питання щодо визнання геноциду вірмен не входило в спектр копенгагенських критеріїв ЄС, воно не представляло собою проблему, але сьогодні парламенти провідних держав-членів європейської спільноти таких як Німеччина, Франція, Бельгія, Греція, Італія, Нідерланди, а також сам Європейський Парламент вже прийняв ряд законопроектів, що вимагають беззаперечне визнання геноциду вірмен. На сьогоднішній день, геноцид вірмен визнали 21 незалежна держава, а також низка регіонів та провінцій світу.

Зазначена проблематика знайшла своє відображення в дослідженнях багатьох зарубіжних та вітчизняних спеціалістів. Варто відзначити праці Кіжа Аджан та Кентеля Ферхат [1], Г.В. Журбелюка [2], Л.А. Бегларяна [3], Айбарса Гергюлю [4], Корі Вельт [5], Тімухіна Кодаман [6], Камера Касим [7], Річарда Гірагосьян [8], Тунча Айбак [9], Араза Асланли [10], Мустафи Гекче [11], Томаса де Ваал [12] тощо. Слід зауважити, що К. Аджан та К. Ферхат аналізують історичні причини масової депортації вірменського населення протягом 1915-1918 років та заходи, що здійснюються теперішнім керівництвом Турецької Республіки в напрямку налагодження двосторонніх відносин. Журбелюк Г.В. досліджує питання вірменського геноциду у контексті міжнародно-правового визнання. Гергюлю А. розглядає це питання як питання стратегічної важливості покращення відносин між Туреччиною та Вірменією з точки зору просування переговорного процесу з ЄС та аргументує необхідність встановлення добросусідських відносин між конфліктуючими сторонами. Бегларян Л.А., на прикладі Франції, досліджує позицію європейської спільноти в питанні визнання Туреччиною геноциду вірмен та аналізує деякі заходи, що вживаються урядом країни навіть за заперечення самого факту геноциду.

Важливе значення в розкритті даної теми мали також вивчення і аналіз доповідей, резолюцій Європейського Парламенту та інших європейських інституцій щодо питання визнання Туреччиною геноциду вірмен. Зокрема, Доповідь Міжнародної кризової групи досліджує позиції обох конфліктуючих сторін щодо бачення подій 1915 року та аналізує причини категоричної відмови Анкари визнавати геноцид вірмен турецькою владою в період Османської Імперії. Доповідь

Британської Ради аналізує переваги, що матимуть кожна і сторін конфлікту у разі знайдення спільного підходу та спільної точки зору в питанні геноциду вірмен. У спільній доповіді деяких дослідників аналізуються позиції держав-членів ЄС, Європейського Парламенту щодо визнання подій 1915 року та досліджуються конкретні заходи, що вживаються урядами європейських країн в напрямку визнання Туреччиною кривавих подій минулого.

Метою статті є дослідження перспектив досягнення примирення між Туреччиною та Вірменією в питанні геноциду вірмен та формування єдиної точки зору щодо подій 1915 року.

Для досягнення мети роботи передбачається виконання таких завдань:

- проаналізувати геноцид як явище, його дефінітивні ознаки відповідно до міжнародно-правових актів;
- здійснити компактний аналіз розбіжностей в баченні подій 1915 року як вірменської так і турецької сторони;
- провести аналіз документів, включаючи доповіді Європейського Парламенту, та інших європейських інститутів щодо позицій держав-членів ЄС в питанні визнання геноциду вірменського народу;
- здійснити загальний аналіз переваг, що матимуть кожна із сторін конфлікту у разі знайдення спільного компромісного підходу та спільної точки зору в конфліктному питанні;
- проаналізувати важливість встановлення добросусідських відносин між Туреччиною та Вірменією з точки зору просування переговорного процесу Турецької Республіки з ЄС;
- дослідити роль, значимість та вплив ЄС на кожну зі сторін конфлікту та особливості відносин ЄС з кожною конфліктуючою стороною.

На початку XX сторіччя чисельність вірмен, що проживали на території Османської імперії становила приблизно 1,3 – 1,8 млн. чоловік. Суттєвий спад в кількості вірменського населення частково був обумовлений примусовим переміщенням цивільного населення, але значна частина спаду була безпосередньо пов'язана з депортацією вірмен протягом 1915-1918 років – тоді коли Туреччина вступила в Першу світову війну. В умовах песимістичних настроїв декілька вірменських бунтарів та активістів породили паніку серед правлячої еліти країни та тим самим, заклали основу для сумнозвісного Закону про депортацію вірмен 1915 року. Протягом депортації велика кількість вірмен загинула від голоду, хвороб, мародерів тощо. Кількість

смертей по сьогоднішній день залишається спірним питанням. Офіційні турецькі джерела наполягають на цифрі 300 тис. людей, тоді як інші історики називають цифри від 600 тис. до 1,5 млн. [13, с. 106-107].

Головним питанням взаємних непорозумінь є те, чи мав намір Османський уряд вбивати вірмен тільки через їхню національну приналежність та чи можна класифікувати події того часу геноцидом. Термін «геноцид» був вперше вжитий в 1948 році Конвенцією ООН про запобігання злочину геноциду і покарання за нього [14, с.3] та класифікує геноцид як «будь-який акт, що здійснюється з наміром знищення, цілком або частково, яку-небудь національну, етнічну, расову чи релігійну групу як таку: а) убивство членів такої групи; б) заподіяння серйозних тілесних ушкоджень чи розумового розладу членам такої групи; с) навмисне створення для якої-небудь групи таких життєвих умов, що розраховані на повне чи часткове фізичне знищення її; d) міри, розраховані на запобігання дітородіння в середовищі такої групи; e) насильницька передача дітей з однієї людської групи в іншу.

На сьогодні можна нарахувати десятки наукових визначень геноциду, які представляють геноцид у ширшому і вужчому розумінні, а деякі історики взагалі геноцидом називають лише Голокост. Тому питання геноциду як явища й досі потребує наукового вивчення і переосмислення, адже визначення даного поняття, закріпленого в Конвенції ООН 1948 року, є багато в чому суб'єктивним і недостатньо сформульованим, зважаючи на історичні обставини. До того ж, навіть відштовхуючись від правового визначення геноциду, багато фахівців не можуть дійти згоди щодо означення тих, чи інших подій злочином геноциду, адже їх можна трактувати по різному.

Проблема в тому, що бачення та фактичний аналіз Вірменією подій 1915 року відрізняється від позиції Туреччини по цілій низці питань. Зокрема, уряд Вірменії стверджує, що рішення щодо геноциду вірменського населення було прийнято молодим урядом Туреччини ще за довго Першої світової війни, а саме в 1911 році. Відповідно до офіційної позиції Вірменії, за часів Першої світової війни було мобілізовано, роззброєно, вбито або відправлено на лінію фронту 300 000 вірмен, з метою їхнього повного знищення, а аргументи Туреччини, що вірмени мали час на переселення, на переконання вірменської сторони, не є правдою. Вірменія також звинувачує уряд Османської імперії в діях, що призвели до згвалтування тисяч

жінок та дітей, примусового звернення в іслам десятків вірмен тощо. Вірменія стверджує, що невизнання геноциду закладає передумови «можливого повторення подібних злочинів у світі».

В свою чергу, бачення Туреччини подій 1915 року є багатограним. Чимала кількість осіб, що формують суспільну турецьку думку публічно відхиляють смерть великої кількості вірмен протягом Першої світової війни. Крім того, турецька сторона вважає несправедливим заявляти тільки про вірменську трагедію, тоді коли їхня республіка була заснована народом, що залишився живим саме після чисельних депортацій, різанин, іноземних вторгнень тощо. Турецька сторона, для підтвердження своєї позиції, наводить приклади масових примусових переселень турків, що проживали на території Балкан протягом останнього сторіччя існування Османської імперії та які зіштовхнулися з кровавою різаниною та іншими трагедіями. Крім того, відповідно до офіційної точки зору Туреччини, в період з 1973 по 1985 рік саме з боку вірменських терористів, головним чином, Вірменською Секретною Армією за визволення Вірменії (англ. – ASALA), Вірменською Організацією Нового Супротиву або Комітетом Правосуддя Вірменського Геноциду було здійснено 45 атак по турецьким об'єктам та дипломатичним місцям в усьому світі. Атаки, включаючи напад на аеропорт Орлі в Парижі, призвели до смерті 30 турецьких дипломатів, в тому числі їхніх родин та інших представників дипломатичного персоналу, що мали серйозний вплив на формування зовнішньої політики Туреччини. Хоча Організація перестала існувати в середині 1980 років, жодна вірменська організація або інститут ще не висловили покаяння за скоєні злочини [15].

Питання в тому, що визнання факту вірменського геноциду за 60 післявоєнних років перейшло у площину введення норм кримінальної відповідальності (Вірменія, Бельгія, Франція і Швейцарія – авт.), виплат компенсацій родичам жертв геноциду страховими фірмами (США, Франція – авт.). Нині міжнародно-правове визнання геноциду 1915 року є обов'язковою умовою для вступу Туреччини до ЄС [16]. Так, у жовтні 2006 року Національні збори Франції прийняли законопроект, що передбачає тюремне ув'язнення терміном до 1 року і штраф в 45 000 євро за заперечення визнаних Францією геноцидів як злочин – який був повторно прийнятий 22 грудня 2011 року, а 23 січня 2012 року Сенат країни ще раз підтвердив це рішення. Туреччина засудила французький закон про переслідування за заперечення геноциду, а група французьких депутатів подала запит про

відповідність прийнятого закону в Конституційну раду Франції, яка постановила, що закон, який вводить покарання за заперечення визнаних фактів геноциду, не відповідає конституції, так як є замахом на свободу вираження думок і спілкування. У відповідь на рішення Конституційної ради Президент Франції Н. Саркозі зажадав від міністрів навіть розробити нову редакцію закону [17].

Чимало дослідників, в питанні геноциду вірмен виділяють три головні аспекти турецько-вірменських відносин, а саме: а) моральний – визнання геноциду інтелігенцією, активістами, а також неурядовими організаціями як в Туреччині так і в Вірменії; б) політичний – налагодження відносин на державному рівні та вирішення питання з Азербайджаном навколо Нагірно-Карабахського конфлікту; в) правовий – проведення правових дебатів щодо скоєних вбивств, втраченого майна, активів і т.д.

Важливі зміни в турецькому суспільстві відбулися після приходу до влади Партії Справедливості та Розвитку (АКР), хоча й керівництво партії намагається поставити питання геноциду якомога найкомфортніше для себе, акцентуючи увагу на те, що геноцид був частиною Османської історії, а не молоді Турецької Республіки [18]. Тим не менш, заява прем'єр міністра Туреччини Р.Т. Ердогана в квітні 2005 року щодо необхідності створення незалежної комісії істориків, метою роботи якої мало бути проведення неупередженого, об'єктивного та багатогранного аналізу подій 1915 року – стало позитивним імпульсом на шляху досягнення взаєморозуміння по даному питанню. Але, вбивство в січні 2007 року відомого журналіста вірменського походження Гранта Дінка, ще більш посилює й без того важку ситуацію. Близько 100 тисяч людей взяли участь у демонстраціях в знак засудження етнічної ненависті та виступили з вимогою забезпечити солідарність та мир. З того часу, було проведено чимало перемовин між дипломатами обох країн, а також третіми особами; результатом роботи обох сторін стало узгодження в квітні 2009 року дорожньої карти щодо нормалізації відносин [19, с. 108]. Нажаль, по сьогоднішній день офіційний документ дорожньої карти не був підписаний, а заява тодішнього прем'єр-міністра Ердогана прозвучала наступним чином: «Угоду буде підписано коли все стане зрозумілим та чітким. Такого тесту поки що немає; є тільки попередня угода, що означає те, що процес триває» [20].

На думку багатьох дослідників, для нормалізації відносин між сторонами конфлікту необхідно вжити низку заходів, серед яких

введення безвізового режиму, що забезпечить їх громадянам вільне пересування з однієї країни в іншу, навіть в умовах закритого кордону; уникнення націоналістичної риторики по питанням, що є чутливими для сусідніх країн; забезпечення можливостей для народів обох країн діяти в якості посередників в справі просування діалогу між своїми громадами тощо [21, с. 31].

Для Туреччини іншою важливою причиною покращення відносин з Вірменією є процес переговорів з ЄС. Щорічні доповіді Європейської Комісії щодо прогресу Туреччини, що оцінюють хід переговорів з ЄС та реформи, що проводяться в країні, особливо підкреслюють необхідність встановлення добросусідських відносин та важливість відкриття кордонів між сторонами без затримки. Треба зауважити, що ЄС сприймає Вірменію як країну Європейської політики сусідства (англ. – ENP) та підтримує високобюджетні проекти по встановленню демократії та ринкової економіки в країні. Ідея ЄС щодо створення «загального ринку» з країнами в рамках ENP вимагає від Туреччини перегляду відносин з Вірменією, а резолюція щодо вирішення прикордонного конфлікту та встановлення добросусідських відносин є тим, чого очікує ЄС від усіх без виключення країн-кандидатів. Хоча встановлення дипломатичних відносин ЄС з обома сторонами надають йому можливість відігравати більш активну роль в двосторонніх спорах, але, існують два фактори, що перешкоджають реалізації потенціалу ЄС в справі поліпшення турецько-вірменських відносин. Першим фактором є різні рівні дипломатичних відносин між двома країнами по відношенню до ЄС. У той час як Туреччина є країною-кандидатом на вступ до ЄС, Вірменія є тільки частиною його Європейської політики сусідства. Ця різниця у відносинах ЄС з обома країнами надає Союзу більших важелів тільки по відношенню до Туреччини. Іншими словами, здатність ЄС «впливати» на обидві країни є не рівними, і це ускладнює роль ЄС в справі поліпшенні вірмено-турецьких відносин. Другий фактор, що перешкоджає ЄС відігравати активну роль у вирішенні проблем між Туреччиною та Вірменією є неоднозначність відносин Туреччина–ЄС та звинувачення Туреччини в нещирості обіцянок останнього щодо надання країні статусу повноправного члена ЄС. Як відомо, ЄС хоча і визнає Туреччину в якості країни-кандидата на вступ до ЄС, але консенсусу усередині самого Союзу щодо її повного членства немає [22, с. 32]. Так, керуючись позицією Франції та Австрії, група держав-членів заперечують членство Туреччини, а це негативно позначається й

на самих відносинах Туреччина-ЄС. Парламенти провідних країн-членів ЄС та сам Європейський Парламент вже прийняв відповідні законопроекти щодо необхідності визнання геноциду вірмен та підкреслюють необхідність визнання геноциду як необхідну умову набуття членства Туреччини в ЄС. Загальна думка держав-членів ЄС щодо прийнятих даних законопроектів полягає в тому, що закриваючи свої кордони, Туреччина і в даний час карає людей, проти яких здійснювала геноцид в минулому [23, с. 1-2].

На сьогоднішній день питання визнання геноциду вірмен набуває чималих обертів. Так, 14 грудня 2004 року міністр закордонних справ Франції М. Барньє заявив, що Франція вимагатиме визнання Анкарою «трагедії» вірмен, а 15 грудня цього ж року Європейський Парламент закликав Європейську Комісію та Раду ЄС вимагати визнання Туреччиною історичної реальності геноциду вірмен та відкриття своїх кордонів з країною. 15 квітня 2015 року Європейський Парламент проголосував за резолюцію в якій йдеться про необхідність визнання геноциду вірмен в день його сторіччя. Метою резолюції є відновлення дипломатичних відносин, відкриття кордону та прокладення шляху до економічної інтеграції [24]. В резолюції йдеться про те, що таке рішення було прийняте на основі детального розгляду цілої низки документів, а саме: резолюції Європейського Парламенту (далі: ЄП) від 18 червня 1987 року щодо політичного вирішення вірменського питання [25]; резолюції ЄП від 12 березня 2015 року на основі Щорічної доповіді про права людини та демократію у світі 2013 року та політики ЄС по даному питанню [26]; Протоколів щодо «встановлення дипломатичних відносин» та «розвитку двосторонніх відносин» між Республікою Вірменією та Республікою Туреччини, що були підписані обома сторонами 10 жовтня 2009 року в Цюриху [27]; заяви Його Святості Папи Франциска від 12 квітня 2015 року [28]; Правила ЄП 123(2) та (4) Порядку (Регламенту) його роботи [29] тощо.

Офіційною реакцією Туреччини на Резолюцію ЄП та Доповідь з прав людини стала заява речника Міністра закордонних справ Танджу Більгінча, який заявив, що усі документи ЄП щодо визнання подій 1915 року повністю уникають історичну реальність та будь-які правові основи. Доповідь, на думку речника, тлумачить певний період Османської імперії, який був трагічним для усіх без винятку її громадян. Крім того, вона ігнорує гуманні, реалістичні та конструктивні ініціативи уряду Туреччини по даному питанню та

висуває нелогічні та незаконні вимоги до нього. На думку політика, ці кроки притаманні тим, хто не розуміє суть історичних питань або намагається використати їх в політичних цілях, щоб завдати шкоди не тільки відносинам Туреччини з ЄС, а й перешкоджають шлях туркам та вірменам в справі будівництва спільного майбутнього. Речник також висловив надію на те, що європейські партнери прикладуть конструктивних зусиль для вирішення цього питання та

закликатимуть вірменську сторону, яка уникає об'єктивної та наукової оцінки по даному питанню, до відкритого діалогу та примирення, а не до подальшого поглиблення проблеми [30].

Після військового перевороту 16 липня 2016 року та подій, що відбувалися в сфері прав людини Європейський Парламент в січні 2016 року прийняв Резолюцію щодо призупинення переговорів щодо вступу Туреччини до ЄС, що, здається, ознаменувала собою «початок» завершення євроінтеграційних амбіцій Турецької Республіки, а погіршення становища в сфері прав людини може стати основною причиною остаточного призупинення переговорів щодо вступу країни до ЄС. За таких обставин, вирішення питання геноциду вірмен та інших питань, що входять до спектру основних перешкод на шляху вступу Туреччини до ЄС перебуватимуть в глухому куті оскільки на сьогоднішній день є досить вагомі причини заявляти про суттєві трансформаційні процеси в Туреччині, з точки зору внутрішньої та зовнішньої політики, пріоритетними напрямками якої є далеко не загальноєвропейські, демократичні цінності.

Аналізуючи сказане вище, можна зробити такі висновки:

– при будь-яких обставинах обидві сторони мають забезпечити динаміку примирення шляхом повернення до розгляду та підписання дорожніх карт, що направлені на нормалізацію двосторонніх відносин, окремо від інших питань Кавказького регіону. Для Вірменії це означатиме закінчення блокади, ізоляції, її майже повної залежності від Росії, а також відкриття західних воріт для Європи. У випадку з Туреччиною, чесна робота щодо врегулювання суперечки означатиме потужне послання європейцям щодо готовності Туреччини примиритися з минулим, оскільки добрі відносини з усіма сусідами є тим, чого очікує ЄС від кожного кандидата та члена;

– третім сторонам, зокрема, ЄС та США необхідно продовжувати підтримувати проекти щодо примирення обох сторін незважаючи на безвихідність офіційних відносин, так як вони є необхідними для встановлення добрих відносин між державами. Крім того, сторонам

вкрай важливо розуміти потенційно провокаційний та деструктивний вплив своїх дій на відносини між Туреччиною та Вірменією, адже у разі відсутності розуміння специфіки внутрішньої динаміки обох країн, їхні дії матимуть протилежний ефект, ускладнюючи сам процес нормалізації відносин;

– приймаючи до уваги той факт, що політика Туреччини щодо Вірменії була досить проблематичною ще з моменту появи Вірменії як незалежної держави, то при умові збереження нинішнього курсу, це неминуче стане іншим глухим кутом Туреччини в напрямку набуття членства в ЄС. Заяви вірменської сторони щодо визнання геноциду вірмен по сьогоднішній день є тим важливим аспектом, що впливатиме на переговорний процес Туреччини з ЄС, навіть якщо останній продовжить переговори щодо вступу Туреччини до інтеграційного об'єднання.

Бібліографічний список:

1. Kij Aghan, Kentel Ferhat. Turkey: Past, Present and Future. Revised and Updated Second Edition. Economic Development Foundation Publications No: 252
2. Журбелюк Г. В. Вірменський геноцид 1915 рр. і голодомор в Україні у контексті міжнародно-правового визнання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3838/Zhurbeliuk_Virmenskyi_henotsyd.pdf;jsessionid=D10C0084D3797F620EEAF30A677BF781?sequence=1
3. Бегларян Л.А. Геноцид XX століття (на матеріалах геноциду вірмен 1915-1923 років та геноциду євреїв в роки другої світової війни) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://voeto.ru/nuda/genocid-hh-stolittya-na-materialah-genocidu-virmen-1915-1923-r/main.html>
4. Aybars Görgülü. Türkiye – Ermenistan Diyalog Serisi: Yakınlaşma Sürecini Incelemek [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.tesev.org.tr/assets/publications/file/Yak%C4%B1nla%C5%9Fma%20S%C3%BCrecini%20%C4%B0ncelemek_10.2010.pdf
5. Cory Welt. To link or not to link? Turkey-Armenia normalization and the Karabakh Conflict [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://home.gwu.edu/~cwelt/4-CoryWelt.pdf>
6. Timuçin Kodaman. Ermeni Açılımı ve Türk Dünyası [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sablon.sdu.edu.tr/dergi/sosbilder/dosyalar/30/30_6.pdf
7. Kamer Kasım. Avrupa Birliği ve Ermeni Sorunu: Türkiye'nin Üyelik Süreci Bakımından Değerlendirme [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://haypedia.com/makale/Osmanl%C4%B1%20Tarihi/647fbc20-a0ce-4c44-8d1a-8fff7587ef5f.pdf>

8. Richard Giragosian. Changing Armenian-Turkish Relations [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/georgien/06380.pdf>
9. Tunç Aybak. Turkey-Armenia Relations in 2015: Thaw or Freeze? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.chathamhouse.org/sites/files/chathamhouse/field/field_document/20140626TurkeyArmenia.pdf
10. Araz Aslanlı. Karabağ Sorunu ve Azerbaycan – Türkiye – Ermenistan İlişkileri [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cavsamdergi.karatekin.edu.tr/Makaleler/147894296_12.pdf
11. Mustafa Gökçe. Yukarı Karabağ Sorunu ve Türkiye – Ermenistan İlişkileri Üzerine bir Değerlendirme [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.turkishstudies.net/Makaleler/1875686895_g%C3%B6k%C3%A7emustafa.pdf
12. Thomas De Waal. Armenia and Turkey: Bridging the Gap [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://carnegieendowment.org/files/armenia_turkey.pdf
13. Kij Ajhan, Kentel Ferhat. Turkey: Past, Present and Future. Revised and Updated Second Edition. Economic Development Foundation Publications No: 252. Ст. – 105-106.
14. Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide. Adopted by the General Assembly of the United Nations on 9 December 1948 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%2078/volume-78-I-1021-English.pdf>
15. Europe Report N°199 – 14 April 2009. Turkey and Armenia: Opening Minds, Opening Borders [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.crisisgroup.org/~media/Files/europe/199_turkey_and_armenia_opening_minds_opening_borders_2.pdf
16. Журбелюк Г. В. Вірменський геноцид 1915 рр. і голодомор в Україні у контексті міжнародно-правового визнання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3838/Zhurbeliuk_Virmenskyi_henotsyd.pdf;jsessionid=D10C0084D3797F620EEAF30A677BF781?sequence=1
17. Бегларян Л.А. Геноцид ХХ століття (на матеріалах геноциду вірмен 1915-1923 років та геноциду євреїв в роки другої світової війни) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://voeto.ru/nuda/genocid-hh-stolittya-na-materialah-genocidu-virmen-1915-1923-r/main.html>
18. Russia and Eurasia Programme Meeting Summary. Turkey-Armenia Relations in 2015: Thaw or Freeze? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.chathamhouse.org/sites/files/chathamhouse/field/field_document/20140626TurkeyArmenia.pdf
19. Kij Ajhan, Kentel Ferhat. Turkey: Past, Present and Future. Revised and Updated Second Edition. Economic Development Foundation Publications No: 252. – Ст. – 108.

20. Armenia – Turkey [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Armenia%E2%80%93Turkey_relations#Negotiations_for_the_normalisation_of_diplomatic_ties
21. Turkey in Europe: Breaking the vicious circle [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aciktoplumvakfi.org.tr/pdf/turkey-in-Europe.pdf>
22. Aybars Görgülü. Türkiye – Ermenistan Diyalog Serisi: Yakınlaşma Sürecini İncelemek [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.tesev.org.tr/assets/publications/file/Yak%C4%B1nla%C5%9Fma%20S%C3%BCrecini%20%C4%B0ncelemek_10.2010.pdf
23. Background Briefing. Armenian Massacres 1915-1916 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/359546/FOI_ref_0298-14_Attachment_25.pdf
24. European Parliament resolution of 15 April 2015 on the centenary of the Armenian Genocide [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eafjd.eu/european-parliament-resolution-of-15-april-2015-on-the-centenary-of-the-armenian-genocide-2.html>
25. Official Journal of the European Communities № C 190/119. Resolution on a political solution to the Armenian question [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.europarl.europa.eu/intcoop/euro/pcc/aag/pcc_meeting/resolutions/1987_07_20.pdf
26. Committee on Foreign Affairs 2014/2216 (INI). Draft Report on the Annual report on human rights and democracy in the World 2013 and the EU policy on the matter [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/afet/pr/1042/1042061/1042061en.pdf
27. Protocol on the Establishment of Diplomatic Relations between the Republic of Armenia and the Republic of Turkey and the Protocol on Development of Relations between the Republic of Armenia and the Republic of Turkey [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.tr/data/DISPOLITIKA/t%C3%BCrkiye-ermenistan-ingilizce.pdf>
28. Statement made on 12 April 2015 by His Holiness Pope Francis [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+AMD+P8-RC-2015-0342+001-006+DOC+PDF+V0//EN>
29. Rule 123(2) and (4) of its Rules of Procedure [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+RULES-EP+20100705+0+DOC+PDF+V0//EN&language=EN>
30. Statement of the Spokesman of the Ministry of Foreign Affairs, Tanju Bilgiç, in Response to a Question Regarding the Assertions of the European Parliament on the 1915 Events Included in the “Annual Report

on Human Rights and Democracy in the World in 2013" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mfa.gov.tr/qa_8_-14-march-2015_-statement-of-the-spokesman-of-the-ministry-of-foreign-affairs_-tanju-bilgi%C3%A7_in-response-to-a-question-regarding-the-assertions-of-the-european-parliament.en.mfa

Стаття аналізує та досліджує суть конфлікту між Турцією та Арменією в питанні визнання геноциду армян 1915-1923 років, минуле та нинішнє армяно-турецьких відносин акцентуючи увагу на досягненнях та перешкодах на шляху остаточного врегулювання конфлікту, а також вплив нерозв'язаного конфлікту на відносини Турції з Європейським Союзом.

The article examines and researches the very core of the conflict between Turkey and Armenia on the issue of recognition of Armenian genocide 1915-1923, past and present Armenian-Turkish relations underlying the progress and existing obstacles on the way of the conflict management as well as the influence of unresolved conflict on Turkey-European Union relations.

Стаття надійшла до редколегії 08.08.2017

УДК 325.54:331.576-044.352

Іванова А. В., НУ «ОЮА»

МІГРАЦІЙНА ІНТОЛЕРАНТНІСТЬ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Стаття присвячена аналізу феномену міграційної інтолерантності в контексті глобалізаційних перетворень в світі. Виявлені тенденції небезпечних трансформацій міграційних конфліктів у різні масові форми нетерпимості.

Питання міграції стає особливо актуальним в глобалізаційну епоху. Більшість подій в різних країнах мають своє відображення у вигляді наслідків для геополітичної ситуації в світі. Війни, конфлікти, внутрішньодержавні міжусобиці призводять до масштабних міграційних рухів. Європейські країни на сьогоднішній день зазнали неабияку міграційну кризу внаслідок потоку сирійських біженців, який доповнив без того високий попит на трудову міграцію до країн Європи.

Сучасне суспільство переживає нові глобальні трансформаційні зміни. Глобалізація – процес, який інтегрував майже всі культури